

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
Бібліотека

Літературно-лінгвістичний калейдоскоп
«Золоті розсипи мудрості»

Методична розробка інтерактивного соціокультурного заходу

Бібліотекар 1 категорії

Юсупова Г.Я.

2017 р.

ЗМІСТ

1. Інтерактивні форми роботи бібліотек.....	3
2. Методична розробка інтерактивного соціокультурного заходу	
«Золоті розсипи мудрості».....	4
Додаток 1 «Золоті розсипи» (Крилаті вирази з Біблії).....	11
Додаток 2 Презентація «Чому ми так говоримо?» (окремий файл)	
Фотоколаж.....	14

1. Інтерактивні форми роботи бібліотеки

Наразі бібліотечним професійним співтовариством усвідомлено, що перспективи успішного розвитку є тільки у тих бібліотек, які обирають інноваційний шлях.

Інновації – це створення принципово нових зразків діяльності, які виходять за межі норм, що підіймають професійну діяльність на новий якісний рівень.

Зараз з'явилися сучасні терміни що замінюють або включають у себе поняття «масова робота». У професійній бібліотечній літературі широке розповсюдження отримав термін «соціокультурна діяльність».

Основна ціль роботи бібліотеки сьогодні – максимально наблизити свою діяльність до реальних потреб користувачів.

Енергійно реагуючи на потреби, враховуючи інтереси читачів, бібліотекарі впроваджують нові форми роботи.

З інновацій в соціокультурній діяльності бібліотек останніх років можливо виділити інтерактивні методи. Інтерактивність («inter» – взаємний, «act» – діяти) означає взаємодіяти, знаходитись в режимі діалогу з читачами.

Практика показує що знання піднесені людині в готовому вигляді, засвоюються на 50-60 %, а те, в чому він приймав безпосередню участь – на 90 %. Тому бібліотекам сьогодні необхідний новий формат спілкування з читачем, більш «живий». А саме інтерактивні, презентаційні, мультимедійні, мобільні форми проведення заходів дозволяють активувати читацьку та творчу зацікавленість користувачів бібліотеки.

Під час проведення інтерактивних заходів бібліотеки получили можливість використовувати відеозаписи, аудіозаписи, які сприяють просуванню нових бібліотечних послуг. Показ на великому екрані різноманітних об'єктів: відеофільмів, слайдів, фотографій, віртуальних виставок роблять зустріч з книгою більш ефективною.

Великою популярністю користуються ігрові інтерактивні технології, коли у захід вноситься елемент гри. Насиченими ігровими елементами можуть бути літературні ігри: вікторини, мандрівки, конкурси, ігри за сценаріями телегри (брейн-ринг, «Що? Де? Коли?», аукціони тощо).

Підготовка таких заходів потребує певних зусиль та часу, але результати себе оправдовують.

Інтерактивні огляди, ігри, вікторини надають широкі можливості тому, що поєднують різні елементи: фотографії, тексти, малюнки, питання і відповіді, анімацію, відео тощо.

Все це посилює зацікавленість читачів темою заходу. Використання нових технологій, демонстрація нових можливостей сприяє підвищенню

іміджу бібліотеки, формує образ бібліотеки як сучасного культурного та інформаційного центру.

2. Методична розробка інтерактивного соціокультурного заходу

Тема: «Золоті розсипи мудрості»

(Крилаті слова та висловлювання біблійного походження в українській мові)

Мета: Підвищувати рівень мовної культури, збагачувати словарний запас, виховувати у студентів моральні якості, поняття добра і справедливості.

Обладнання: Книжкова виставка-вернісаж «По вірі дідів і прадідів» (Біблійні мотиви в живопису), список крилатих висловлювань, слайди «Чому ми так говоримо?».

I. Вступне слово.

Як важко нам іноді знаходити спільну мову один з одним. У кожного свої уподобання і захоплення, пристрасті і судження. Слово, що надихає одного, залишає інших байдужими. Але є книги, що несуть слово не роз'єднання, а зближення. Вони однаково зрозумілі і потрібні кожному з нас. Саме такою книгою є Біблія.

Великий вплив Біблії на розвиток світової художньої культури. Біблійні сюжети і подоби надихали поетів, художників і музикантів різних епох і народів.

Загальнолюдські ідеали, що були почерпнуті з Книги книг, відобразились у багатьох шедеврах літератури та мистецтва.

Знання основних біблійних сюжетів необхідні кожній культурній людині: без них неможливо осмислити зміст всевітньо відомих творів.

II. Перша картинка калейдоскопа – літературна.

Учасники захищають вибраний сюжет з відомих творів (у кожному сюжеті є біблійна основа).

Завдання : Яке висловлювання стало крилатим?

Біблійні крилаті вирази використовуються не тільки в усному мовленні. До них нерідко відсилають цитати з творів письменників і поетів, а інколи і назви самих творів. Наприклад, романи Германа Гессе «Гра в бісер», Е. М. Ремарка «Возлюби ближнього свого», І. Багряного «Сад Гетсиманський»,

поема І. Франка «Мойсей» та ін. Знання значення цих виразів допоможе вам зрозуміти зміст та ідейний сенс твору.

1. Згадаємо вірш Лесі Українки:

«Завжди терновий вінець

Буде кращим, ніж царська корона,

Завжди величніша путь

На Голгофу, ніж хід триумфальний;

Так з передвіку було

І так воно буде довіку,

Поки житимуть люди

І поки ростимуть терни».

Демонструється слайд «Терновий вінець». (Див. дод. 2)

2. О. Довженко «Україна у вогні»:

«...І стоїть Україна перед нашим духовним зором у вогні, як неопалима купина».

Слайд «Неопалима купина». (Див. дод. 2)

3. Достоевський Ф. М. «Злочин і кара».

Соня розповідає Раскольнікову притчу про воскресіння Лазаря.

Крилатий вислів вживається у значенні «оновлення після духовного занепаду».

Слайд «Воскресіння Лазаря». (Див. дод. 2)

4. Ліна Костенко «Маруся Чурай»:

«Вночі ворота Лаври негостинні,

даремно тут і возвишати глас.

Глас вопіючого в пустині,

напевно, був чутніший, як у нас».

Слайд «Глас вопіючого в пустелі». (Див. дод. 2)

5. Виявляється, що назву роману Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» теж узято з Біблії. Це риторичне (бо містить у собі відповідь) запитання означає незадоволення людини умовами її життя.

6. Шевченко Т. Г. у поемі «Юродивий»:

А ти, всевидяче око!

Чи ти дивилося звисока,

Як сотнями в кайданах гнали

В Сибір невольників святих...»

Слайд «Всевидящее око». (Див. дод. 2)

III. Друга картинка. «Біблійні мотиви в живопису».

Бесіда біля виставки «По вірі дідів і прадідів».

1. Рубльов А. «Трійця» – висловлювання «свята трійця» (так кажуть про нерозлучних друзів).
2. Рембрандт «Повернення блудного сина» – висловлювання «блудний син» (людина, яка розкалася, усвідомила свої помилки).
3. Іванов О. «Явлення Христа народів» – так кажуть , коли несподіванка виявляється аж надто вражаючою.
4. Рафаель «Суд Соломона» – «Соломонове рішення», мають на увазі несподіване і розумне розв'язання справи.
5. Полєнов «Христос і грішниця» – «кинути камінь» – частина повного вислову «Хто з вас без гріха, нехай перший на неї той каменем кине!...»

IV. Третя картинка калейдоскопа – лінгвістична.

1. Слово бібліотекаря.

Як часто ми вживаємо яскраві мовні перли, не відаючи, звідки те чи інше слово або висловлювання надійшли до нас. Між тим початковий адрес багатьох з них – Біблія. Навіть той, хто ніколи не брав у руки цю книгу, постійно звертається до неї. Наприклад, актуально звучить у наш бурхливий час слова: «всьому свій час», «час розкидати каміння, і час збирати їх», «не хлібом єдиним буде жив людина», «глас вопіючого в пустелі» та інші. Сенс їх зрозумілий кожному, хто замислюється над долею людства. Природній висновок про необхідність повернення до

загальнолюдських цінностей, до заповідей Добра й справедливості, які проголошуються у Священному писанні.

Цілу низку крилатих висловів з Біблії зрозуміти важко, якщо не знати їх походження. Давайте познайомимося зі значеннями деяких з них.

2. «Чому ми так говоримо?» (Див. дод. 2)

Демонстрація слайдів :

- а) «Іудин поцілунок» ;
- б) «Вовк в овечій шкурі» ;
- в) «Вавилонське стовпотворіння» ;
- г) «Нести свій хрест» ;
- д) «Іерихонська труба» ;
- е) «Козел відпущення».

V. Конкурс «Золоті розси́пі».

Отже, ми познайомились зі значеннями деяких виразів. Перед вами перелік найбільш часто вживаних крилатих висловів. Виконуючи завдання, можете користуватися цими підказками.

Група ділиться на дві команди, вибирають капітанів.

Завдання № 1.

Поясніть значення крилатих висловлювань (3 бали за правильну відповідь).

1. Вовк в овечій шкурі.
2. Заборонений плід.
3. Книга за сімома печатями.
4. Не кидайте бісеру перед свинями.
5. Умивати руки.
6. Не хлібом єдиним жити буде людина.
7. Посипати голову попелом.
8. Обітована земля.

Завдання № 2.*Гра «Хто більше?»*

За 10 хвилин, користуючись списком крилатих висловлювань, виписати якомога більше прикладів.

1 команда – висловлювання, в складі яких є частини людського тіла, обличчя тощо.

(Берегти, як зіницю ока; Всевидящее око; Око за око, зуб за зуб; Умивати руки; Пуп землі; Хто має вуха, нехай слухає та інші.)

2 команда – висловлювання, у складі яких є назва тварин чи птахів.

(Валаамова ослиця; Вовк в овечій шкурі; Змій-спокусник; Золоте теля; Козел відпущення; Будьте мудрі, як змії, і кроткі, як голуби та інші.)

Завдання № 3.

«Закінчи висловлювання». (1 бал)

1. Не суди... (і тебе не осудять).
2. Хто не працює... (той не їсть).
3. Во многой мудрості... (много печалі).
4. Хто має вуха... (нехай слухає).
5. Кесарю кесаре... (а боже богу).
6. Кому багато дано... (з того багато спитають).
7. Хто сіє вітер... (пожне бурю).
8. Око за око... (зуб за зуб).

Завдання № 4.

Бліц-турнір.

Підбери висловлювання по означенню (1 бал).

1. Шум, галас, метушня. (Вавилонське стовпотворіння).
2. Потужний, оглушливий звук; гучний голос. (Іерихонська труба).
3. Не витрачайте марно слів перед людьми, які не здатні зрозуміти вас. (Не кидайте бісеру перед свинями).

4. Не схиляйся ні перед ким і не перед чим, як перед ідолом. (Не сотвори собі кумира).
5. Даремний заклик до кого-небудь, залишений без відповіді. (Глас вопіючого в пустелі).
6. Велике страждання, яке людина терпить в ім'я ідеї. (Нести свій хрест).
7. Основа, головна ідея чого-небудь. (Краєугольний камінь).
8. Несподіване і розумне розв'язання справи. (Соломонове рішення).
9. Клеймо злочину. (Каїнова печать).
10. Вчинок людини, що прикриває облесливістю свою зраду. (Поцілунок Іуди).

Завдання № 5.

Гра «Як про це говорять».

Звертаючись по черзі до кожного учасника гри із запитанням, пропонуємо згадати відповідне висловлювання. У разі виникнення труднощів можна передати запитання іншому або підказати певні ознаки. (1 бал).

Як говорять?

1. Про людину, яка збилася з праведного шляху? (Заблудла вівця).
2. Про людину, на яку постійно переносять чужу провину? (Козел відпущення).
3. Про людину, яку важко заставити повірити чому-небудь. (Фома невіруючий).
4. Про лицемірну людину, яка під маскою доброчесності приховує злі наміри. (Вовк в овечій шкурі).
5. Про щось неясне, приховане, що не можна осягнути розумом. (Книга за сімома печатками).
6. Про людей, які перебувають у світі мрій, далеких від турбот про сьогоднішнє. (Не від світу сього).
7. Про щось велике зовні, але насправді слабке, недовговічне. (Колос на глиняних ногах).
8. Переносно, коли йдеться про когось, хто без достатніх на це підстав вважає себе центром, основною силою. (Пуп землі).

VI. Підсумки конкурсу. Гра «Аукціон».

Учасники по черзі називають біблійні висловлювання. Перемагає той, за ким буде останнє слово.

Рефлексія. Для чого необхідне знання біблійних висловлювань? Що дало вам це заняття? (Обмін думками).

Література.

1. Коваль А. П., Коптілов В. В. Крилаті вислови в українській літературній мові : афоризми, літературні цитати, образні вислови. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 1975.
2. Коваль А. П. Спочатку було Слово: крилаті вислови біблійного походження в українській мові. – К. : Либідь, 2001.
3. Ашукин Н. С., Ашукина М. Г. Крылатые слова. Литературные цитаты. Образные выражения. – 4-е изд., доп. – М. : Художественная литература, 1988.
4. Косідовський З. Біблійні оповіді : пер. з пол. – К. : Політвидав України, 1978.
5. Косідовський З. Оповіді євангелістів. – К. : Політвидав України, 1981.
6. Ужченко В. Д. та ін. Сучасна українська мова : збірник вправ і завдань : навчальний посібник. К. : Вища школа, 2006.

«Золоті розсипи»

(Крилаті вислови з Біблії)

1. Алчуші і жаждуші правди.
2. Альфа і омега.
3. Антихристова печать.
4. Багато званих, та мало вибраних.
5. Берегти, як зіницю ока.
6. Безплідна смоковниця.
7. Бідний, як Лазар.
8. Благує часті ізбрать.
9. Блаженні миротворці.
10. Блудний син.
11. Будьте мудрі, як змії, і кроткі, як голуби.
12. Бути записаним на скрижалі.
13. Вавилонське стовпотворіння.
14. Валаамова ослиця.
15. Випити чашу до дна.
16. Вкушать от древа познання.
17. Влада темряви.
18. Внести свою лепту.
19. Вовк в овечій шкурі.
20. Во многой мудрості много печалі.
21. Воскресіння Лазаря.
22. Всевидящее око.
23. Всякої тварі по парі.
24. Глас волаючого в пустелі.
25. Дари волхвів.
26. Дім будувати на піску.
27. Жне, де не сів.
28. З ласки Божої.
29. Заблудла (заблукана) вівця.
30. Заборонений плід.
31. Зарити талант у землю.
32. Змій-спокусник.
33. Золотий телець. Золоте теля.
34. Знамення часу.
35. Іерихонські труби.

36. Ізбієніє младенцев.
37. Ім'я їм легіон.
38. Іщіте і обрящете, толщите і оверзется вам.
39. Каїнова печать.
40. Камінь спотикання.
41. Кинути камінь.
42. Кесарю кесарево, Богу боже.
43. Книга за сімома печатями.
44. Книжники та фарисеї.
45. Козел відпущення.
46. Колос на глиняних ногах.
47. Корінь зла.
48. Кость від кості, плоть від плоті.
49. Красугольний камінь.
50. Легше верблюдові пройти крізь голчане вушко, ніж багатому ввійти в Царство Небесне.
51. Манна небесна.
52. На свій образ і подобу.
53. Не кидайте бісеру перед свиньми.
54. Немає пророка у вітчизні своїй.
55. Не од світу цього (Не от міра сего).
56. Не сотвори собі кумира.
57. Нести свій хрест.
58. Не суди – і тебе не осудять.
59. Не хлібом єдиним жити буде людина.
60. Не знають, що чинять.
61. Не взірая на ліца.
62. Обітована (обіцяна) земля.
63. Око за око, зуб за зуб.
64. Отрясті прах од ног своїх.
65. Перекувати мечі на рала.
66. Плач і скрегіт зубів.
67. Повертатися на круги своя.
68. По образу і подобию своєму.
69. Посипати голову попелом.
70. Поцілунок Іуди.
71. Притча во язицех.
72. Пуп землі.
73. Святая святых.

74. Сильні світу цього.
75. Сіль землі.
76. Смертний гріх.
77. Смертію смерть поправ.
78. Содом і Гоморра.
79. Соломонове рішення.
80. Спочити від трудів.
81. Суєта суєт.
82. Таємне стане явним.
83. Терновий вінок.
84. Тридцять срібняків.
85. Тьма кромішня.
86. Умивати руки.
87. Упасти на добрий ґрунт.
88. У поті чола.
89. У чужому оці заскалку бачити, а в своєму колоди не помічати.
90. Фіговий листок.
91. Хіба ревуть воли, як ясла повні?
92. Хліб насущний.
93. Хлябі небесні.
94. Хома невіруючий.
95. Хто взяв меч, від меча й загине.
96. Хто не працює, той не їсть.
97. Хто сіє вітер, пожне бурю.
98. Хто має вуха, нехай слухає.
99. Час розкидати каміння і час складати каміння.
100. Явлення Христа народові.
101. Яко тать внощі.

ФОТОКОЛАЖ

